

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра _____

журналістики

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Журналістикознавство

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма _____ «Видавнича справа та медіаредагування»

(назва програми)

Спеціальність _____ **061 Журналістика**

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ **06 Журналістика**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: _____ **к.н.с.к., асист. Мельничук Ю. Г.**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача <https://www.journalistic.space/juliia-melnychuk/>

Контактний тел. **58-47-02**

E-mail: j.melnychuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle -

Консультації

Очні консультації: щотижневі

Онлайн-консультації: [googl.meet](https://meet.google.com/)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс „Журналістикознавство” передбачає вивчення теоретичних проблем діяльності засобів масової інформації, їх місця та ролі в житті суспільства, впливу на формування громадської думки. Основна увага зосереджується на функціонуванні преси, телебачення, Інтернет-ЗМІ, діяльність яких аналізується й узагальнюється на основі законодавчих актів України та деяких зарубіжних країн, а також документів, які визначають морально-етичні норми професійної журналістики. Загальна теоретична характеристика поєднується з практичними рекомендаціями.

2. Мета навчальної дисципліни:

Курс покликаний допомогти студентам виробити теоретичні орієнтири, основні підходи до аналізу явищ в повсякденній журналістській роботі та практиці. Відтак увага зосереджується на співвідношенні теорії й практики засобів масової інформації, формуванні методологічних основ вивчення журналістських дисциплін, ролі наукового знання щодо закономірностей функціонування друкованих ЗМІ, Інтернет-видань і т. д.

3. Пререквізити

Масова комунікація та інформація
Вступ до спеціальності (за спеціалізацією)
Концепція газетно-журнального видання

4. Результати навчання

знати:

- основні засади теорії журналістики;
- законодавчі акти України щодо діяльності засобів масової інформації;
- теоретиків соціальних комунікацій в Україні та світі й основні їх погляди;
- особливості інформаційного простору України;
- принципи організації роботи журналіста в умовах сучасних інформаційних вимог суспільства.

вміти:

- застосувати на практиці здобуті під час курсу знання;
- аналізувати ситуацію на ринку ЗМІ;
- збирати необхідну для написання матеріалів інформацію, використовуючи опрацьовані методики;
- обирати джерела інформації;
- застосовувати законодавчі положення в повсякденній роботі;
- використовувати засади медіаграмотності в своїй діяльності;
- орієнтуватись у потребах громадськості при виборі журналістських тем.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК2. Здатність використовувати знання й уміння у галузі журналістики та соціальних комунікацій для освоєння фундаментальних розділів загальної теорії комунікацій.

ФК3. Здатність використовувати інформаційні технології для вирішення експериментальних і практичних завдань у професійній діяльності.

ПРН1. Застосовувати знання з суспільних наук у визначенні своєї громадянської позиції, моделей поведінки, у міжкультурній комунікації, у професійній діяльності.

ПРН19. Здійснювати професійну діяльність відповідно до законодавства України, що регламентує діяльність ЗМК.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	II	3,5	105	30	30			43	2	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1.													
Основні засади журналістикознавства в системі соціальних комунікацій													
Тема 1. Журналістикознавство як навчальний предмет	14	4	4			6							
Тема 2. Журналістика як система засобів масової інформації	14	4	4			6							
Тема 3. Поняття інформаційного простору. Специфіка інформаційного простору в Україні та світі.	15	4	4		1	6							
Тема 4. Функції та принципи журналістики	13	4	4			5							
Разом за ЗМ1	56	16	16		1	23							
Змістовий модуль 2.													
Сучасна українська національна журналістика													
Тема 1. Журналістика в умовах національного відродження	19	6	6		1	6							
Тема 2. Функціонування ЗМІ в системі економічних відносин суспільства	14	4	4			6							
Тема 3. Свобода ЗМІ та журналістська	16	4	4			8							

діяльність												
Разом за ЗМ2	49	14	14		1	20						
Усього годин	105	30	30		2	43						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Підготувати доповідь про перші рукописні та друковані ЗМІ в світі та Україні.
2.	Проаналізувати діяльність найвідоміших інформаційних агентств світу та України і пояснити їх діяльність в системі соціальних комунікацій.
3.	Опрацювати відомості про цензурні утиски в Україні (від доби козаччини до сьогодення). Зробити порівняльну характеристику свободи слова в період 1991 – 2004 рр. та 2005 – 2020 рр. Визначити специфіку цензури в наші дні.
4.	Підготувати доповідь на тему „Українська журналістика періоду 90-х років: злети і падіння”.
5.	Підготувати доповідь на тему „Українська журналістика в епоху конвергентних медій: проблеми та перспективи”.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

МН1 – словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія тощо).

МН2 – практичні заняття. МН3 – робота з матеріалами медіа.

МН5 – екскурсії у ЗМІ.

МН6 – наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН7 – робота з книгою, з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою.

МН8 – комп’ютерні засоби навчання (курси – ресурси, мультимедійні, дистанційні, web-конференції та вебіари і т.п.).

МН9 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Засоби оцінювання

МО2 – тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО4 – звіти, реферати, статті.

МО6 – презентації результатів виконання завдань.

МО8 – іспит

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T 10	T 11	T 12		
10	10	5	5	10	10	10	40	100

5. Рекомендована література - основна

- 1.Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості. – Львів, 2005. – С. 184-217.
- 2.Ів Аньєс. Підручник із журналістики. –К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013
- 3.Квіт С. Масові комунікації. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 220 с.
- 4.Михайлин І. Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. — Х.: Прапор, 2008. – 512 с.
- 5.Михайлин І. Основи журналістики. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп.– К.: Центр учбової лі- тератури, 2011 – 496 с.

6. Інформаційні ресурси

1. <https://detector.media>
2. <http://www.imp.org.ua>
3. <http://www.rada.gov.ua/news/zak>
4. <http://www.uceps.org/ukr/index.php>